

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
18 februarie st. v.
2 martie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 7.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Iacob Negruzzi.

În progresul cultural al unei națiuni, bărbații de litere au un rol de frunte. Ei arată calea dezvoltării intelectuale, ei dau direcția culturii născându-se.

Bărbatul al cărui portret ilustrează pagina aceasta, este unul din campionii mișcării literare române; urmând tradițiunii sale familiare, ș-a pus totă viața în serviciul literaturii naționale și dimpreună cu consoții sei a avut multă inriurare asupra stabilirei direcției noastre literare, inaugurată de curând.

Iacob C. Negruzzi este fiul lui Constantin Negruzzi, nume nemuritor în istoria literaturii noastre, care a fost unul din primii autori de valoare ai renașterii noastre literare. S'a născut în orașul Iași în 31 decembrie 1842 la miezul nopții, încât se poate dice că s'a născut la 1 ianuarie 1843. Pronumele Iacob este un totu întâmplător. Parintele seu hotărâse să roge pe cea dintâi persoană ce va veni să-l vedă, ca să-i boteze copilul; și întâmplarea aduse, că îndată după acesta să intre în curtea sa la vizită vornicul Iacovache Pallade. Acesta primi cu plăcere de a fi naș copilului și-i dădu după obicei, propriul seu nume Iacob.

Întâia învățătură o primi în casa părintească cu un profesor român Ghiorghiu și altul némeț Peter Schüller. Un alt profesor german, Carl Friewager, ce se găsia în Iași, mergând să se stabilească în Berlin, a luat cu densusul în pensiune la anul 1852 mai mulți școlari, între cari și pe Iacob Negruzzi.

La Berlin Iacob Negruzzi petrecu unspredece ani, dela 1852 - 1863. Acolo frecventă liceul și apoi universitatea. Doctoratul în drept îl făcu în iunie 1863.

Cei întâi ani de universitate fure ani de selbătécie și disordine. După mai multe dueluri fericite, în care Iacob Negruzzi răni câte odată forțe tare pe adversarii sei, el fu însuș forțe grav rănit în 1861.

Bola sa îndelungată, grigia părinților, condamnarea sa pentru duel etc. îl schimbară cu totul. Se puse pe lucru forțe serios și în acea epocă făcu și întâile sale începuturi literare.

Intors în țeră la 1863, el găsi vacantă catedra de drept comercial la universitatea din Iași abia întemeiată, și se prezentă la concurs. Recomandat de consiliul esaminator al facultății, el fu numit profesor provisor în martie 1864 și profesor definitiv câțiva ani după aceea.

Pe atunci se găsiu în Iași mai mulți tineri inteligenți și învățați, cu cari întemeiă societatea literară »Junimea«, care mai târziu a jucat un rol însemnat în literatura română și în timpul din urmă și în politică.

Fondatorii societății »Junimea« au fost: T. Maiorescu, Th. Rosetti, (anul trecut president al consiliului de ministri și actual ministru al justiției), P. P. Carp (an ministru de esterne), V. Pogor (actual vicepresident al camerei deputaților) și Iacob Negruzzi.

IACOB NEGRUZZI.

La început aceștia și alții cari se legară cu dênșii cu strînsă amicie, își comunicară unii altora încercările lor literare și făceau prelegeri publice populare, mai ales filosofice, introduse de Maioreșcu încă din anul 1862. Mai târziu, în 1867, se hotărî scôderea unei reviste, »Convorbiri Literare«, care se puse sub direcțiunea lui Iacob Negruzzi și apărî înteu la 1 februarie 1867.

În această revistă, pe care Iacob Negruzzi a condus-o 18 ani neîntrerupt în Iași și apoi a trecut în 1885 la București, unde apare și astăzi, eu ocașiu-ne trecerei directorului ei dela universitatea de Iași la cea din București, el ș-a publicat aproape toate scrierile sale: Un volum de poezii lirice, balade, maxime, aforisme în versuri etc., o idilă în 5 cânturi »Miron și Florica«; un volum de novelete intitulat: »Copie de pe natură«; un șir de satire și epistole în versuri; un roman cu numele: »Mihai Verean«; mai multe descrieri de călătorie: Preumblări, Pe malul mării; câteva comedii originale: »O alegere la senat« (5 acte), »Amor și viclenie« (3 acte, în versuri); O poveste, »Nu te jucă cu dracul«, »Beizadea Epaminonda« (operetă în 3 acte); »Hatmanul Baltag« (4 acte, în colaborare cu dl I. L. Caragiale); »Nazat« (4 acte) și »Zeflemele« (3 acte) reviste umoristice, în colaborare cu dl D. Dim. Rosetti. Afară de aceste a tradus în proză și versuri 6 tragedii de Schiller, a scris mai multe studii de filologie și de critică etc.

Iacob Negruzzi este deputat în Camera Română dela 1870, cu singura intrerumpere de 2 ani la 1876—1878, ales totdeuna de orașul seu natal; membru Academiei Române dela 1881 și membru în consiliul superior de instrucțiune publică din 1888. În anul 1888—89 a fost vicepresident al Academiei Române.

E în flórea bărbăției, când literatura română pôte să-i mai aștepte încă multe lucrări.

Nepăsare.

Marea geme și vueșce
Și s'asvêre 'n sus și 'n jos,
Cerul tună și trăsneșce,
Vântul urlă fioros.

Vasul fraged se despică,
Valuri negre-l invêlesc:
Când spre nourii îl rădică,
Când în funduri îl isbesc.

Și pe vas în desperare
Toți alergă nesfêrșit,
Nicăiri nu vêd scăpare:
Gróza morții i-a lovit.

Și ochiri și brațe mute
Rădic' spre Mântuitor,
Să se 'ndure, să-i ajute
Cu cerescu-i ajutor.

Singur fără de mișcare
De catarg stau rădemat
Și privesc cu nepăsare
Oceanul întărtat.

Căci puțin îmi pasă mie
Dacă marea m'a 'ngropă,
Séu de inima-mi pustie
Pe pământ voi mai purtă.

Iacob Negruzzi.

Sóre cu plóie.

— Novelă. —

(Urmare.)

Marta deveni soția maiorului. Soția cea mai bună, a bărbatului celui mai brav.

Prospectele părinților și credința ei nu o-au înșelat. Ea eră femeie fericită.

Maiorul nu eră tiner, dar nu eră pré bêtrân. Un bărbat robust și tare, cu un aspect marțial, dar cumpetat și înțelept. Om cu vorba la sorocă, dar onest și tractabil. Êr față de Marta, eră un copil, bun și blând; un bărbat delicat și preventiv intru toate. Cu tactul lui moderat, cu purtarea lui corectă — te desarmă și te învingea.

Acestea erau tactica, ce-l redică între bărbați, farmecul ce-l făcea plăcut între femei.

Și Marta își iubiă bărbatul. — Dinteu l'a aflat om plăcut, apoi l'a iubit; și peste puțin timp a aflat, că numai acuma șcie ea ce e amorul cel adevărat.

Posiția în care se află, stima generală de care se bucură, i măguliă; viața casnică, ușoră, fără griji și fără supărări — o făcea indestulită; apoi dragostea nemărginită, atenția cavalerescă cu cari o întimpină bărbatul, o făcea fericită.

Că maiorul avea dragoste tineră, afecțiuni calde, ca un tiner. Nu dragoste prefăcută, nu estas sburdalnic, nu afecțății fudule — dragostea lui eră dragostea cea adevărată — domolă, dar caldă și statornică.

Marta eră în vârsta aceea, când fudulia n'are valoare; și dragostea lui eră amăsurată a-i implini tot ce doriă.

O suvenire ce avea, dispărû ca un vis. I se părea că nici n'a fost altă decât un vis.

Erau fericiți ei, și erau fericiți părinții, vêdend binele lor.

Numai noroc să aibă dela Ddeu, diceau părinții.

Ei — dar norocu-i lucru mare!

Alergi ca nebun, asuđi sudori de mórte, te bați ca peșcele pe mal — dar n'ai noroc.

Te prinđi de un lucru, îți puni sufletul pe el, — te lupți ca leul, din nópte faci ți — dar n'ai noroc.

Faci bine pentru tot omul, rogi pe Ddeu, îl rogi cu lacrimi — pôte că n'nraltă lume vei află rêsplată, dar aici, în lumea asta — n'ai noroc.

Marta a fost femeie bună, soție credincioasă, își iubiă și își stimă bărbatul — dar n'a avut pôte destul noroc.

Că trăim o viață lungă; și totă viața ni o trăim făcend bine, umblând pe căile virtuții, iertând și iubind, ajutând și îndreptând, — dar ai făcut un greș, un paș smintit cândva, și te petrece și te urgiseșce în totă viața. Faci o greșelă mică pe șacul cel mare al vieții, o greșelă nensemnată, și partia e perđută.

Căci un șac mare e și viața noastră. Nu mai șcii din care trăsura ce-a urmă. Smintești un paș, și nu mai dă Ddeu să te reapuci.

Dragostea cu tinerul ei amarez nici că a fost o greșelă. A fost un vis, un vis nevinovat, care a trecut de-odată cu đuia; dar impregiurările, lipsa buneicuvințe de partea celui părăsit, dragostea lui strașnică și necumpetată — a făcut din acel vis o ceta, care mohoriă seninul vieții tinerilor soți.

Bărbatul a tăcut, închidend durerea în suflet; dar când se iveșce ceta jalusiei între soți — ca albeta pe ochiul limpede — întunecă privirea și totă frumuseța lumii aceștia o face mai ponosită.

Maiorul a fost om de trebă, dar avea slăbiciunea că eră închinat spre jaluste. Eră pré ambițios,

își iubiă soția prę fără margini, și — stęrnit odată vermele — nu putea uita că cele dintău cörde de amor la desmerdările altuia s'a clätinat in sufletul ei.

Tötă planta pe pämënt are un verme care o röde. Pentru tot binele a sädit Dđeu și un reu in lumea asta. Pentru vięta casnică jalusia e cel mai primejdios verme.

Se pöte că remănea dormind acest reu in inima bărbatului, căci ea ęnsaș nu i-a dat a se trezi, dar tinerul amarez, fudul el ca și dragostea lui — vęđendu-se remas — plăns-a crăngurile, geluit-a văile — și astfel a preparat și a sguduit furtuna.

Marta a remas bună și credinciosă, dar vai — nu putem să fim stăpăni pe sörtea noastră. Umblăm in lumea asta prntați de sörte, de firea noastră cea nefericită, și de patimi — ca frunđa pe apă.

Süntem intr'un bal mascat.

O sală spațiosă și imposantă, decorată cu töte mändreniile ce mintea, gustul și caprițul a putut inventă.

La o parte vedem in șir grupați toți đei mi-thului lunei cei vechi, đeițele in forme ideale, și đine fantastice, in grupuri pitorești. — Colo 'n fund un grup de flori, încărcat pe un pedestal de grote, un adevărat berc in miniatură, de frunđe și de flori.

Și mascele, vesele și elegante se 'ntorceau ca valul, riđend, alergând și chiuind.

Regi din lumea antică, regine vestite și frumoșe, figuri alegorice, tipuri de popöre, banchiri și cerșitori, simbole deosebite — o pestrițenie bizară și frumoșă.

Maiorul Cetan, cu fața liberă — stătea la o parte, și admiră gustul, frumuseța și eleganța.

Odată se ivi o figură de femeie; intr'un costum de admirat. O talie mlădiösă și gingașe, un umblet de đină... Ea erä Helena cea frumoșă.

Și cum se ivi, pe fața maiorului trecü o rază de lumină, espresia unei plăceri deosebite.

Ea erä Marta.

Și cum se ivi, și cum se amestecă in public — la minut se ivi o altă figură elegantă — Paris.

Și — ca înțeleși, Paris se apropiă de Helena și o întovărăși.

Trecură prin public ca doue aparințe grațioșe; și până 'neungiurără odată sala, tot ochiul asupra lor. Fost-a întemplantare, séu fost-a un joc fatal al sortii — Paris și-a aflat pe Helena.

Cine să facă curte frumoșei Helene, când Paris e aci? Rolul oricărui din ei e justificat, ba chiar provocat.

Și erau doue figure, din frumoșa lliadă, frumoșe și potrivite, ca și când o putere mai naltă le-ar fi comandat la un loc.

Publicul i admiră cu plăcere; dar maiorul simți un ghimp la inimă.

Cine să fie acel Paris? cugetă bărbatul. Ce secret fac damele din costumul unui bal mascat — și totuș — cine a putut ghici secretul Martei? Cine l'a putut ghici, fără de a fi avisat?

Trebue să-l afle! — Și o va afiă, să-l coste sânge; să trecă prin foc — îl va afiă.

Vermele la inimă prinse a se svęrcoli.

Suspın greu i erupse din sîn, și se simți cel mai nefericit in lume.

Cu câtă bucurie se pregătiă ea la bal? — cugetă maiorul. — Erä o copilă zăludă și neodihnită... Și pentru ce? Să amăgescă lumea, să-și compromită credința și reputația, să-și înșele bărbatul; și să convină cu acela, pe care nu-l pöte uita.

Marta pășiă prin sală, grațiosă; publicul o priviă delectându-se, și figura acea admirată, ființa acea frumoșă și serbătorită — soția lui. Și apoi — cel

ce-i făcea curtea, dela care primiă ca complimente — nu e el — bărbatul; ci rivalul, pentru care el nu mai avea loc in lumea asta.

El i făcea tămăie, și ea o primiă zimbind grațios. Er el, bărbatul, care prin dragostea și credința lui, — prin legea socială și prin legea lui Dđeu are drepturi la acel odor — el stătea la o parte nevęđut, și pöte, rușinat.

Și porni in urma lor.

Să audă vorba lui, numai un cuvënt — și-l va cunöșce.

Helena și Paris se preumblau și conversau.

Apröpe de ei stăteau doue masce și priviau in urma lor. Când sosi maiorul la ei, unul privi înderët și vęđendu-l se 'ntorse erä.

Maiorul, trecënd pe la spatele lor, auđi cuvëntul: Menelaos.

Menelaos! Ce vorbă?

— Ah, cugetă in sine, acesta-s io. Ei rid, și io-s de batjocură. Etă, așa pun ömenii cörne celor nefericiti.

Maiorul întorse înderët; și la cățiva pași — cei doi — Helena și cu Paris trecură pe lângă el, și maiorul l'a auđit.

Și l'a cunoscut. Erä el: rivalul locotenintele Cornean.

Și au trecut mai departe. — Dar la câteva minute, când privi maiorul înderët, Paris erä singur, și pe Helena nu o mai vęđu.

Umblă odată impregiur, dar nu dădö de ea.

Stătö puțin, și așteptă să se ivescă, dar nu se ivi.

Și după un timp — dispărö și Paris.

Maiorul deveni un — copil nebun.

Porni prin sală.

*

Marta tremură, și plängea sufletul in ea.

Ajunse int'ro impregiurare fatală — nu șicia ce să facă.

Voiă să fugă, să scape de tovarășul, pe care întemplantarea i l'a trimis ca o osändă, — și nu putea.

Prin rolul ei ca Helena — erä silită să primescă tovarășia lui Paris și mai pe sus de töte: voiă să cruță cu ori ce preț reputația, ambiția bărbatului.

Va fugi de Paris — lumea va combină că bărbatul e jalus. Nu va fugi — bărbatul ei va suferi.

In urmă, după ce incungiură sala de câteva ori — i succese a scăpă.

I erau dragi florile. Și trecënd lângă un grup de flori, se prinse de brațul unei dame și dispărö in verdettä.

Intre plante stătö la un loc, și privi cu plăcere o azaleă albă și 'nflorită.

Și 'n câteva minute auđi înderëtul ei o voce möle: Präfrumoșă Helenă, caut flörea cea mai alėsă.

Privi înderët. Erä el, Paris.

Și când îl vęđu, se 'ntorse repede, și eși din grupul de verdettä.

Dar vęđu printre frunđe doi ochi ca doue su-lițe — ochii bărbatului.

Maiorul se 'ntorse înderët.

— Ah, cugetă el, ea e perđută.

(Va urmă.)

V. R. Buticescu.

Sentințe ruseșol. Vulpea dörme, dar in vis numeră găinele.

*

Imprietineșce-te cu ursul, dar pentru aceea nu lăsă măciuca din mână.

Infrânt . . .

Infrânt de sbuciumul iubirei,
Când miezul nopții bate,
Ascult cum șueră crivețul
Prin crengile uscate.

Și gânduri fioroase 'n suflet
Intr'una se îndesă,
Când eu in zarea lunii pline
Privesc a voastră casă.

Un riu de lacrimi isvorește
Din ochii storși de jale;
Prin inimă locaș simțirei
Durerea face-ș cale.

Tu mi te-arați atunci iubit-o
La geam, rîdînd de mine;
Stînger in calea vieții mele
Me veți, — și-ți cade bine.

Lung, palid și uscat la față,
Resare-un gând in minte,
E gândul nendurării tale
Ce-a dus țilele-mi sînte.

E gândul ce stîrnește 'n suflet
Porniri sfâșietoare
Și 'n inima nemângăiată,
Dureri omoritoare.

Traian H. Pop.

De originea și anticitatea numelor geografice și istorice.

I.

Got poporul de cultură are interes istoric și limbistic de a studia numele geografice adică: numele munților, dealurilor, colnicelor, dălmelor, părilor, riurilor, pădurilor, satelor etc. de pe teritoriul pe care locuiește; pentru că toate aceste numiri sînt documente istorice și limbistice nu numai pentru istoria și limba popoarelor antecessore, ci și ale acelor, ce locuiesc azi pe acele terene.

Mai toate teritoriele țerilor de azi — să dicem de astădată numai — romanice, germanice și slavice, numirile geografice le au purcese din limbi mai vechi decât de pe timpul formării poporațiunilor romanice, germanice și slavice; — de am și pune timpul formării pe la nașcerea lui Christos. In toate țerile, numirile geografice purcese din limba popoarelor de azi sînt prę puține, și cu greu vor face a treia parte; in urmare doue părți de trei din numirile geografice aparțin limbelor altor popore mai vechi, popore cari au trăit 500, 1000, și 2000 de ani înainte de Christos.

Deci și noi la $\frac{2}{3}$ din numirile geografice stăm ca munții, căci numele munților, dealurilor etc. nu vorbesc in limba noastră de azi, nu le înțelegem, de și azi mai toate sînt de a le putę înțelegę. Și ore, care român, carele pretinde de a se ține, decă nu intră cei culți, cel puțin intră cei deștepți — să n'ăibă interes de a șci înțelesul numirilor geografice ale Daciei și ale țerii sale de azi, — ale satului și pregiurului seu.

Nici studiul numirilor geografice nu a remas fără tendință politică seu ură națională, acuș inv-

țații germani, acuș slăveni, cât din reință, cât din neșciință pornesc asupra numelor teritorielor altor poporațiuni de azi, voind de a dovedi, că pe teritoriul acelor poporațiuni au locuit odată protopărinții lor, germanii seu slavenii și quasi prior tempore, potior jure, au atari pretensiuni pe teritoriul poporațiunilor, și toate, numai pentru că in țerile pe unde locuiesc acei invęțați, se află numiri geografice acuș identice, acuș formate cam tot după o formă. Cam toate merg după o sofistică, p. e. fiind că Dunărea se naște in Germania, — Dunărea e riu german; — apoi, fiind că in Bohemia se află orașul Buda, ęră in Rusia mai multe localități cu Bud, — Buda Ungariei a fost odată a slavenilor, — și firește, că pentru acesta au drept — la ea, ęră nemții la Dunăre.

Dicerea latină »homo, homini lupus« e scosă din esperință de mulți secolii, — căci omul, tot ar mănacă și ar strică ce e al altuia; așa sînt și poporele față de altele; și acesta e chiar și pe terenul de cultură. Invęțații unor popore adeseori atacă limba altor popore, cu tendința de a le face de antecessori pe protopărinții invęțaților, — seu cel puțin a le confundă; ba, impertinenția slavenilor a mers și până acolo, ca in limba greacă a lui Homer pe la 950 ant. Chr. adică in Iliada și Odysseia, să descopere slavismul intreg, — până ce slavii au apărut dora mai curęnd sub numele de Roxolani și Sarmate in resboiul lui Trăian cu Dacii 103—105 d. Chr., — și firește că Slavenii, pe Daci (dincöce de Carpați) și pe Gete (din colo de Carpați) îi declară de slaveni; ęră germanii, fiind că gotii (gothii) de viță germană, in jumătatea a doua a seclului al treile d. Chr. cuprinseseră Dacia, — pe Geti i identifică cu Gothii, și firește că-i face germani; — de și intră ei nu a fost nici legatură de limbă, decăt asemnarea numelui ęră numele amęnduror popore purcede din cad, ce insemnă: codru și astfel Gotii și Getii insemnă: codreni, pădurenii.

Invęțații străini pornind deosebi din aceste precedenții, și anume, că Dacii și Getii slavi s'au amalgamisat in Romani, — seu Getii și o parte din Gotii s'au amalgamisat in Romani, Romani au in sine mult element slavęn și respective german, in urmare și limba lor; ba acuș că și limba ungręscă și turcęscă au urmele lor in limba noastră, — și in fine vin alți amici și ne mântuie de slavismul Dacilor și germanismul Gotilor, pentru că pe atunci nici n'am fost in Dacia, ci undeva, colo in Albania seu in Illyric, in atare stăjer mare vom fi avut cuibul și nașcerea noastră, și am sburat pe gardul făcut de alții.

Cine ar și putę sta in sfadă nencetată cu neșciința seu reința unor scrietori străini, ca să ciupe-lim cu ei la pene seu fiecare rădecină și sufix de cuvęnt? Adevęr, că trebue și avem mult de curățit după ei, — dar' mai bine curățim zidind independente edificiul limbei și istoriei nostre pe basele naturei limbei și adevęrului istoric.

II.

In scrierea »Limbistică comparativă asupra rădecinei cad« mi-am intins studiul numai asupra vorbelor comune, adică a cuvintelor in usul de totă țiuva. İmi ęră lucru și prę greu, dar' și fără spor, ca la arătarea derivării și înțelesului unor cuvinte, să trec in sfadă cu aceia, carii pe ale nostre le-au declarat de slavene seu de germane, — ori de maghiare seu turcești; am cređut, că e destul, ca să arăt, că atare cuvęnt e la mai multe popore, — și după ce rădecina și cele mai multe forme se află și la greci, latini și poporele romanice, in fine la cele celtice, — cuvintele respective nu pot fi declarate de slavene, germane etc.

Când limba unui popor — peste tot — a început de a primi material și forme din limbele altor popoare străine, acea limbă e pe patul de moarte, — dar' noi pre puțin material și pre puține forme avem de scos din limba noastră, care ați e in etatea unei fete tinere și frumoșe, — deci de acum are să se desvolte și să trăeșcă!

Până ce cuvintele pentru usul de totă ziua, purcese din rădecina cad, in parte mare le-am vėđut, cã sũnt comune mai multor popore, — numele geografice și istorice purcese din rădecina cad, nu se pot esplicã din limbele de ađi ale celor multe popore, ci numai din limba vechiã celticã, și deosebi ale poporelor, ce viețuesc încă ca remãșitele Celtilor sėu acãror limbã a fost mai mult influințatã de cea celticã. Acı a gãtat-o și nemții și slavenii cu limba lor de ađi, cãci pentru munte, deal, colnic etc. nu au cuvinte purcese din rădecina cad, și de și sũnt pe teritorul lor nume geografice purcese din rădecina cad, acele nu-ș au începutul lor nici din limba strãmoșilor lor. — Acėsta așertiune își are locul seu și pentru nume geografice purcese și din alte, mai multe rădecini.

De și promisesem esplicarea numelor geografice și istorice, purcese din rădecina cad, — dar' afiu de lipsã ca sã permit unele cunoșciințe generale.

Se aflã urmele cum numirile aceste geografice au început cursul lor vechiu de cãtrã India și trec prin Asia sudicã peste Afganistan, Persia, Armenia, Palestina și Asia micã; de acı strãbat peste Grecia și peste Balcan la Carpați; din Grecia totodatã trec in Italia și Spania, Gallia, erã din aceste doue țeri sus spre nord in Irlanda și Scoția; apoi din rezultate se vede, cã al doile curs vechiu început asemenea de cãtrã India, spre nordul munților Asiei, a trecut peste Rusia dela amiėđi, peste Dacia, pe ambele pãrți ale Dunãrii la Rhin și astfel de nou in Gallia și in Belgia și se rădicã spre nord. Ba ce e mai mult, in cursul prim strãbãturã și pe țermii sudici ai mării mediterare peste Arabia, Egipt și litoratul afric pãnã la Gibraltar; apoi tot din India trec și peste Oceanul indic, pe litoratul sudic al Africeii și pe unele insuli.

E lucru fõrte de esplicat! Trebuie a cercetã emigrãrile cele mai vechi ale poporelor arice sėu indo-arice; ale fenicilor și altor popore din Asia micã, și se va aflã, cã pe unde au trecut sėu s'au aședat aceste, au adus cu ei cuvinte nu numai din usul de totã ziua, ci și din numirile geografice. Esemlul cel mai bun și viu e ađi America, unde poporele cuceritõre au dus și numiri geografice din țera lor. Ba, rezultatul scrutãrilor filologice asupra numirilor vechi geografice din America, a adus la luminã acea convingere, cã intre poporele vechi ale Americii au fost popore și de vița indo-aricã, cãci numai așã se põte esplicã cauza, cã intre numirile vechi de localități din America, sũnt multe și dupã formã și dupã ințeles identic, de acele ce se aflã in India și Asia centra'ã, și in Europa.

Poporele din nordul Europeii au început de a se mișcã și nãvãli spre sud deosebi in ultimul secol ante Christos; pãnã atunci tot popore sudice strãbãteau spre nord. Mai intėiu s'a mișcat vița teotonicã (Teut=nord, miėđãnõpte, on=om, de acı teuton, de unde mai asprit deut, și in formã de adiectiv, teutisk, deutsch) cu felurite poporațiuni, și mai intėiu au atacat și cucerit popore celtii, ce la Rhin și la isvõrele Dunãrii strãbãtend pãnã la Alpi și teutonisãnd; apoi sub nume de Angli și Saxi strãbãtend in Britania și cucerind pe Celtii din Irlanda, Wales și Scotia; asemenea din nord au venit Gothii, Avarii, Hunii, apoi și alte popore sarmatice adecã slavice

spre sudul Europeii. Dar așã poporele teutonice precum sarmatice nu au putut stėrpı numirile geografice indo-arice respective celtice, pentru cã poporele aceste, de și cucerite dar' au mai trãit secolii și au susținut numirile vechi, ce parte ele le-au aflat, parte ele le-a dat localităților, — și dupã rezultatul scrutãrilor poporele teutonice și sarmatice la numirile vechi ce pentru es. au insemnat: munte, deal, riu etc. au adaus un cuvėnt din limba lor ce asemenea a insemnat: munte, deal, riu etc. sėu au adaus atare sufix la numirea vechiã, sėu au schimbat literile din numirea vechiã dupã natura limbei lor.

Procedura acėsta asemenea se aflã și la numirile geografice de pe teritorul Daciei încă chiar pe timpul Dacilor; asemenea s'a usuat pe cãnd domniã Roma in Dacia, și s'a susținut și pe teritõrele locuite de Romãni și de Unguri; și unii și alții abiã au romãnisat sėu maghiarisat cam a treia parte din numirile vechi, — $\frac{2}{3}$ sũnt darã de o origine anticã, ce de bunã samã in parte mare se rădicã la un timp peste 500, 1000, 2000 de ani ant. Chr.

Dr. At. M. Marienescu.

Amiciã e de aur.

— Comedie intr'un act, de *Evariste Carrance*. —

(Urmare și fine)

Elena. Bravo!

Leon. Au inspirațiunea nu e ficia libertãței? Judecã singurã, domnișorã: Dta ești o mare cãntãretã, — și cãnd mii de priviri inflãcãrate sũnt așintite spre buzele dtale, atunci asculli acestei inspirații, ce dau vocei modulațiile cele mai sublime. Cãnd zugrãveșci veselie sėu durerea, accentele dtale se innalțã libere și victoriõse, — cãci artistul fãrã libertate e ca o privighitõre in cușcã: El nu mai cãntã!

Elena. Etã o libertate ce me alãturẽzã cu republicanii dtale.

Leon. Nu-i așã, domnișorã? oh! noi ne vom ințelegi bine...

Clara. Uite-te, Leon, noi sũntem totdeuna jertfele politiceii; ar trebui sã cruți spiritul nostru slab. Voi bãrbații, sũnteți pre eschisivi.

Elena. Mai bine đis egoiști...

Leon. Cum, dșorã, și dta?

Elena. Oh, noi ne vom ințelegi bine, — điceai mai adiniorea, — fie! eu nu cer ceva mai bun; dar cu o condiție...

Scena X.

Acceiași, un magistrat. (In afarã.)

Magistratul. In numele legei, deschide-ți!

Clara. Dumneđeule!

Elena. Dar ce e?

Leon. (Mergend spre ușe cu recelã.) Linișciți-ve, vom vedẽ indatã. (Deschide ușa, un magistrat intrã.)

Magistratul. (Arãtãnd o hãrtie) In numele legei!

Leon. (Cu sãnge rece.) Un frances îi datoreșce supunere intotdeuna, domnule!

Magistratul. Cu domnul Leon de Vilequier, am onõre sã vorbesc?

Clara. (Aparte.) Nenorocirea ce o prevėđusem!

Leon. (Cãtrã magistrat) Da, domnule.

Magistratul. Ești arestat.

Leon. (Cu ironie.) Și de ce crimã sũnt invinovãțit?

Magistratul. Nu pot sã respund, domnule, o trãsurã ne așteptã, — urnezã-me.

Clara. (Cu incremenire.) Bãrbațul meu... Nu, domnule, n'are sã te urmeze.

Elena. (Aparte.) Sărmana femeie! . . .

Leon. Lăsă-me să plec, buna mea Clară, — lăsă-me să plec cu capul sus, și conștiința liniștită; omul onest nu trebuie să se ingrigescă de nimică; eu mi-am făcut datoria de republican sincer.

Clara. (In genunchi.) Oh! te rog, Leon, nu te duce!

Leon. (Elenei) Domnișoră Elenă, îți incredințez pe femeia mea, — eu voi reveni în curând; sunt sigur, că nimene nu va pute să pedepsescă pe un apărător al cauzei poporului, voi apelă la conștiința publică.

Magistratul. Ești gata, domnule?

Leon. Te urmez. (Elenei) Adio! (Clarei, pe care o îmbrățișează.) La revedere, pré iubita mea, la revedere. (Leon și Magistratul es.)

Scena XI.

Clara, Elena.

Clara. Nenorocirea ne lovește! Eram așa de fericiți . . . Buna mea Elenă, decă ai ști tu cât îl iubesc!

Elena. Dar asta e îngrozitor! Să vie astfel și să aresteze pe ómeni! . . . Nu plânge, buna mea Clară, bărbatul teu nu e vinovat, sunt sigură.

Clara. Vinovat? el, care-i așa de bun, așa de marinimos, așa de generos, să fie vinovat? . . . Ah! inima lui l'a perdut, îndrăsneta lui pénă l'a tradat. — Sărmane Leon . . . Vinovat! dar nu știi tu că el ar da cea din urmă picătură de sânge pentru popor? El, un martir al libertăței! . . .

Elena. Trebuie să-l scăpăm cu ori ce preț; nu trebuie ca bucuria să se depărteze de căminul teu.

Clara. O idee . . . Da, contele Herman n'a plecat încă; el e puternic și devotat . . . Vină Eleno, sărmană amică! ce primire îți pot face . . . (Es prin stanga.)

Scena XII.

Durand. (Singur.)

Sunt ăile fericite in vieță! . . . dar de sigur, că sunt și ăile fericite! . . . Am făcut o trebușoră minunată, și me simt vesel de tot . . . Ce măreță colecție e cea a lui Champeval! . . . Éta că cum am și bani albi din Provensa, bani caramboli din Flandra, și soli dela Strasburg. Ce noroc! . . . Am să dau să fac dulapuri noue ca să-mi așed comóra, ș-apoi am să schimb șirul monedelor; — dinarii cu trei corone sunt reu aședați . . . medaliile chiar nu mai produc nici un efect, — căci odăile mele sunt totodată și pré intunecóse și pré mici . . . Am cea mai insemnată colecție; medalia lui Carol cel mare; »Carolus magnus renovatio regni Franc.«, un cap măreț incungiurat cu lauri! Am, — ia să vedem puțin . . . Am: Giovanni, Boccacio cu rochie lungă, cu data 1374, decă-ți place! am un Rabelais dela 1533: »Cave fictus fallit amictus,« da! cred că asta-i inscripția de pe medalie . . . O! cât sunt de bogat! am totă lumea in aur, in argint și in bronz, — care se mișcă sub degetele mele și spune sufletului meu totă istoria trecutului! . . . Am un Calvin superb din 1564, cu barba lui subțire și fața sarbédă, apoi o Diană de Poitiers invingétóre și pe jumétate golă, doborând amorul: »Omnium Victorem Vici.« E pré frumósă, pré frumósă, — dar trebuie să schimb camera, cu ori ce preț . . .

Scena XIII.

Durand, Clara, Elena.

Clara. In închisóre! . . . in închisóre!

Durand. Așa, tu ai dreptate, buna mea fiică, e o adevérată închisóre!

Clara. Cum tată, ai aflat! . . . Mi l'au luat de aicea, barbarii! n'au avut milă de lacrimile mele . . .

Durand. Cum?

Clara. Leon! sărmanul meu Leon!

Durand. Dar eu îți vorbiam de medaliele și banii mei cari sunt fórte reu aședați . . .

Clara. Și eu, tată, îți vorbesc de bărbatul meu pe care l'au arestat!

Durand. Cum, ginerele meu? . . .

Elena. Da, dle, ginerele dtale e in închisóre.

Durand. Ca și dinarii mei! . . . Dar linișcește-te, copilul meu, eu am credit și amici; am să me duc . . .

Clara. Vai, tată! te vei opri ér in drum cum ți se întemplă in totdeuna, — vei uită familia dtale pentru vre-un vechiu ban de argint . . .

Durand. A, fiica mea! poți tu să me socotești astfel? — Aide, értă-me, sunt un bêtrán nebun, știu bine, — dar astăđi e vorba de a scăpă pe bărbatul teu, și nimic nu me va împiedică, ț-o jur! Uite-te, — spune-mi intr'un cuvânt, — ce aș pute eu să fac?

Elena. Acum trebuie să așteptăm numai.

Scena XIV.

Acciași, Leon și contele.

Clara. Bărbatul meu! A, Dđeu mi te readuce!

Leon. (Arătând pe contele.) Eu un amic ce nu voiá chiar a veni până aici și care se dá in lături dela recunoșcința noastră. El m'a scăpat!

Clara. (Intinđend mâna contelui.) Ești un amic adevérat, și nu voi uită nici odată indatorirea ce ne-ați făcut.

Durand. Intr'adevăr, e un lucru fórte nobil, și voi să-mi arăt recunoșcința mea cătră dl conte, oferindu-i niște soli mici de ai lui Carol IX, de cari nu are in colecția sa.

Contele. Primesc cu fericire, bêtránul meu amic!

Leon. Scumpul nostru tată, am să-l inवेशesc mult! (Scóte din buzunar o monedă, pe care o ofere lui Durand.) Éta ce-am cumpérat pentru dta.

Durand. Francul de aur a Sântului-Louis, mărgăritarul unei colecții! — Ginere, ești bărbatul cel mai distins din vécul nostru . . . Din înălțimele senine unde plutește spiritul teu, te cobori in micul ungher al numismatului, pentru a-i aduce o comóra! Ah! e tocmai așa! (Privește cu drag moneda.)

Clara. Domnule conte, dta ne-ai redat fericirea . . .

Elena. Noi ne-am fost gândit la dta de îndată, — cum se gândesce cineva la o inimă vrednică și mare!

Contele. (Clarei.) Điceați bine astăđi diminéta, dómná: amicitia este de aur . . .

Leon. Tocmai așa!

Contele. Și acum simt tot prețul ei.

Clara. (Scóțend camelia din cofura sa.) Acéstă camelié, domnule conte, ve va aminti eterna noastră recunoșcință. (Dă camelia contelui.)

Elena. (Contelui.) Eu, nu am nimic spre a ve oferi . . .

Contele. Cine știe? . . . Dar ați jurat să nu preferați nici odată pe nimene, domnișoră.

Elena. (Émoționată.) Am jurat să părăsesc tea-trul in ăiua când voi tradá hotărîrea mea.

Contele. Intr'acea ăi, domnișoră, me vei găsi fórte aprópe de dta, — așteptând un cuvânt de speranță.

Durand. Francul de aur al Sfântului-Louis! Ce minunat lucru! . .

Elena. (Contelui.) Lasă-me să cânt pentru săraci, domnule conte, și-ți voi răspunde pe urmă . . .

Leon. Înainte de a ne despărți, scumpul meu amic, dă-mi voie să-ți spun, — că voi reincepe lupta în potriva despotismului și a apăsării, — dar că me laipesc pe lângă drapelul vostru, și că în numele dreptății, al patriotismului și al înțelepciunii, voi să arăt poporului nostru drumul libertății! . .

(Cortina.)

N. A. Bogdan.

Surorile lui Lamartine.

— Descrise de dânsul. —

Gntre mama mea și surorile mele există distanța între ramură și rîdele sale.

Privirea le împreună pe toate și nu le despărția. Surorile cinci la număr, se grupau în acel moment impregiurul ei, în dimineta unei duminici, când eșiau dela sfânta liturgie la Maccon. Chipurile lor farmecătoare și diverse, de și armonisate prin acea ce se chiamă aer de familie și prin asemănarea costumului resăriau puțin mai în urmă de mama lor în fundul mai întunecos al portalului bisericeii, unde arcurile (bolții) plecate mai păstrau puțină noapte. S'ar dice că eră un grup de ângeri de dimineta eșind pe jumetate din întuneric, ca să se arate unul câte unul ăilei din care în acelaș timp emană și pe care-l uimesc.

Cea mai mare din susorile mele care nu avea încă decât optspredece ani se chemă Cecilia. Talia ei cea splendidă ar fi deja egală cu aceea a mamei mele, decă modestia cea forte mare a naturei sale care-o făcea să se dea ruđeret înaintea admirării, precum o alta înaintea rușinei, nu i-ar fi ichinat puțin capul ei înainte și nu i-ar fi plecat ochii ca să scape de privirile supărătoare. Trăsăturile ei, care rechemau acele a familiei tatălui nostru, erau mai mult schițate decât terminate, mai mult făcute pentru înteia căutătură decât pentru a doua. Eră totalul, care captivă, erau marile linii care uimiau, eră espresiu-ne, care răpiă; caracterul ei eră bunătatea. Nu șciu în ce rază de scilpire de o dulce splendore plutiă această fisonomie: dar într'ensă nu deosebiai decât farmecul. Defectele detaliilor dispăreau în întregime, mai cu samă — din depărtare. Ea avea mărimea, unitatea, grația, aceste trei frumuseți capitale ale femeii pentru poporul care nu analiză impresia lui.

D'acea eră și frumuseța poporală a familiei, acea pe care citau, pe care preferiau, pe care doriau s'o vedă trecend pe stradă

A doua se chemă Eugenia; ea eră cu un an mai mică; ea se lipiă de sora ei cea mare ca și când talia ei cea fragedă și mlădiôsă ar avé trehuință de un sprigin ca să se sustină în potriva vântului ce isbiă pórta bisericeii séu în potriva suflării acelei mulțimi. Eră de o fire cu totul dilerită, o aparție alui Ossian în splendorea țerilor de Mădăși, o umbră insufletită, — o formă nepipăită, ochi albaștri, largi, și adânci ca o apă de mare de unde privirea părea că se suie de departe ca dintr'o taină séu dintr'un vis; un oval de obraz scoțian, trăsături de o gingașe trecătoare și de o perfecțiune de liniă ideală, gura gânditoare, buzele subțiri, espresiu-ne gravă, pèrul bălaiu curgend în lungi indulări scilpitore pe cei doi obrazj, în fine o figură norvegiană. Natura ei spirituală și sufletescă corespondeau cu totul cu trăsăturile ei.

Eră forte privită, dar puțin poporală. Credea cineva că are în sufletul ei dispreț din cauza superiorității. După aceste mai mari surori de o talie egală, dar de figuri așe de opuse, vedeai o a treia, care se ținea puțin ceva mai în urmă împreună cu cele doue mai mici; ea se chemă Susana.

Pentru această toate privirile și toate esplicațiunile erau întelese, nu aveau decât o voce de entusiasm pentru minunata ei frumuseță. Eră puritatea liniilor și virginitatea espresiu-nilor de fața Madonelor de Rafael. Poporul o chemă tabloul altarului, pentru că în corul bisericeii eră o figură sfântă făcută de Mignard care-i sémână. Acest chip în adevăr forte ângeresc pentru o fată de pe pământ și acest obraz de o ideală perfecțiune a trăsăturilor, nu conținea decât doue lucruri: frumuseță și pietate. Eră una din acele ființe pe care Dumnezeu le arată ômenilor, dar pe care le păstrează pentru cultul seu. Eră rugăciunea viă și contemplațiunea ingenuchiată. Mama nu putea s'o smulgă dela altar.

Cea din surorile mele care se asemână mai mult cu Susana, se chemă Cesarina; o lacrimă pe foc; étă totă Cesarina. Ea da mâna, în acel moment celei din urmă dintre noi, care eră sora cea mai mică și încă copilă de tot, numită Sofia. Acesta eră un chip de pe țermuriie Rinului cu ochi de o apă palidă cu pèrul umed de increțituri cu espresiu-ne meditativă, simțitoare și dulce. Ea întorcea neincetat fața ei spre mama noastră ca să ghicescă și să asculte de aceea ce ar ghici în ochii ei. Frăgedime, naivitate, supunere, toate elementele caracterului seu erau virtuți. Dumnezeu nu amestecase o imperfecțiune cu lutul prin care a plămădit această copilă a ăilelor înaintate ale tatălui nostru. Eră nevinovăția familiei: ea avea fața și glasul ei, precum mai târziu a avut și ursita.

Elena Tucă.

Poesii poporale.

Măi bădiți din doi bădiți,
Măcar-care me iubiți,
Numa nu me 'nceluiti;
Că 'nceluită-s destul,
Când me uit pe impregiur.

Fetele dela Hinia
Beu vinarsu cu porția,
Da pe la noi nu le place,
Cei c'o ciușcă¹ n'au ce face.

De n'ar fi feciori pe lume,
Ai vedé fete nebune;
De n'ar fi feciori pe sate,
Ai vedé fete turbate.

Nu te uită că-s nyicuță,²
C'am durnyit³ la oi desculță,
Cu capu pe mușunoi,
Cu ochii sgăiți la oi,
Cu capu pe rădăcină,
Cu ochii sgăiți la stână.

Să fi trăsmit Dđeu
Talpa dela făgădeu
Și dela légănu nyeu,
Să nu legene pe nime,
Cum m'o legănat pe mine.

Vasilii L. Suciú.

¹ Jumetate de litră. ² Micuță. ³ Durmit.

Cucóna Marghióla.

— Crivina, doue minute!

Trenul se opri.

Me indreptai și eu spre gémul vagonului.

Din sala de așteptare eși o damă bine formată, încărcată de cutii și urmată de o stăpînicuță scurtă, ciupită de vîrsat, legată cu un tistimel verde, cu pîrul tăiat pe frunte, în formă de Breton, cu doue rînduri de mărgel roșii la gât; buzele grose, increțite; nasul obrasnic, ridicat în sus; obrazul, lunguet, arămiu; ochii mici cu priviri vioi, țîind în mîna doue cutii de pâlării, și la subsioră un geamantan de morochin, negru.

Cucóna eră o femeie între 40 și 50 de ani. Un bonet de dantele îi acoperia un cap lătăreț cu câteva şuvițe de pîr cunit; cu fața puțin cam vînetă din cauza dresurilor cu care se spoiă pôte, în fiecare dimineță; sprincenele îi erau inbinate; obrazul rotund; nasul lunguet și bărbia puțin adusă în partea de dinainte: avea o rochie de lână, mare și o scurteică cu blană de vulpe, care-i atîrnă aprôpe până jos, lăsând-o desfăcută, spre a se vedé un lanț gros de aur, incolăcit pe după gât, și la pept o broșie mare tot de acelaș metal, cu un mărgean roșu la mijloc. Umblă incet și la fiecare pas se clătina.

— Anișco! Haide mai iute! — s'adresă cucona la servitóre; — sue calabalăcul în tren.

— No! acușica coconă, — și slujnica sul bagagele într'un vagon de clasa III și se întorse, uitându-se țîntă în ochii stăpânii sale.

— Veđi Anușcă, de ce ți-am spus? să nu-ți între p'o ureche și să-ți ésa pe cealaltă!

-- Las pe mine coconă; înteles tot.

— Apăi cam așa îmi spui tu și la urmă îți dai în heție ca țiganul... Veđi, nu uitați să dați drumul séra lui Grivei, și spune-i lui Stan să nu se mai imbecete, că-l ia ciorile!.. ce e aia? nu e și dela Dđeu să nu bea, par că eu l'am luat pentru beutură!.. și dec'o veni dnealui, faceți-i focul la iatac; luați capacele binișor că nu știu ce dracul are de se tot întepeneșce în ciurciurea. Puneți lemne puține, nu cum aveți dvóstre obicei, ca să s'aprinđă coșul; și spune-i dnealui c'am đis eu să mai ingrigescă de lucrurile-alea din pod; și vedeți când s'o suí, țineți-i scara să nu cadă, vai de mine!

— Ai înteles coconă: are să facă tot, așa cum spus dvóstre.

— Să nu lăsați pasările p'afară: cum inseréză, băgați-le în coteț și dimineța s'aveți grige să mai v'aruncați ochi pe la cuibere.

Șeful de tren se apropie de dînsa și-i đise: — Suiți-ve în vagon cuconă!

Dînsa nici nu-l bagă de sémă și-și urmă conversația înainte.

— Să mai ve uitați și pe la cloșcile-alea, săracile! și nu le lăsați mult p'afară ca să se recescă ouele! Veđi! să dea dracul să găsesc vraise când m'oi întorce!.. maică! maică!.. c'al vostru e dracul! știți voi potorama mea! (Schimbă tonul.) S'aveți grige să deschideți diminéța gémurile, ca să se airisescă casele. (Cu ironie.) Acum vedeți!.. am plecat eu și ați remas de capul vostru! întorceți casa pe dos și pune-ți pe trai cu domnul Stan! Ce? cređi că nu știu eu ce faci tu cu el?.. Că ve sărutați și în pod și... Ei! drace! drace! mi-i încăpe tu pe mână! ș-apoi șcîi că eu dau, nu glumesc.

Șeful se apropie din nou de dînsa.

— Mai repede! mai repede coconă! că plecă trenul și-o să rămâneți pe jos!

— Ei și mai stăi dle, că dór nu dă tătarii! avem destul timp.

Slujnica sărută mîna cocóni, îi ajută să pue piciorul pe trépta vagonului, și voi a se retrage; cocóna întorse repede capul și remase pe loc.

— A! tot aci ești Anișco? Veđi să nu ve băgați ghiarile prin borcanele cu dulcétă, cum aveți obicei, — c'atât ve trebuie! am pus semn și cunosc eu.

— Să m'o bate Dđeu, coconă, decă eu umblat la borocan acela; asta eu nu știu po mine cu nimic!

— Ce să te bată Dđeu? așa mi-ați mîncat astă-véră tótă dulcétă de n'aveam ce să dau la mușafiri!

Mai mare rușinea!

— No, dacă spun că eu nu mulbete! pôte muncat ala... ize... ize no!.. Stane! la mine e parale să cumpere dela țocher-bací destule!

Mașina flueră în acest moment și încep să se mișce vagonéle; cocona voi să pue și piciorul celalalt pe tréptă, dar șeful o apucă de subsuoră, đicînd:

— Nu e voe, coconă, să ve suiți când plecă trenul!

Gr. Mărunțean.

Hăinuța.

— Scenă dela tribunal. —

Judecătorul: Așá dară recunoști?

Bărbatul: Da recunosc, că mi-am reținut nele ei, c'a fost necredinciosă și m'a părăsit. I le dau napoi, dar să-mi dea băiatul, că nu-l mai las pe mîna ei.

Muerea: Nu ți-l dau.

Judecătorul (cătără femeie): Ai fost necredinciosă.

Muerea: N'am fost. Nici n'a putut să adevérescă nici cătu-i negrul sub unghie. Ba s'a adevérit că tocmei el a fost reu.

Judecătorul: Așá dară ve spun judecata.

Bărbatul: Me rog de iertare. Inainte d'a ne spune judecata, nu-mi pasă, dau innapoi ha inele femeii. Să nu me vorbescă de reu. Numai atăta cer... (și aici i se innecă glasul) să-mi lăse hăinuța băiatului, că l'am iubit mult și decă l'oi plînge, voi avé 'n ce să-mi vers lacremile...

Muerea se uită la bărbat. (Decă își iubeșce atît de mult băiatul, nu-i cu puțință să nu iubescă și pe mama aceluia.)

Muerea: Și decă m'aș întorce la dta?

Bărbatul: Te-aș iubi ca pân' acum totdeuna.

Și el a plătít bucuroș spesele procesului pentru băiatul cu hăinuța și pentru nevéstă...

Bonbone.

Păcală la un dentist.

Păcală se duce la un dentist pentru a-i scóte doi dinți cari îl făcea să sufere fórte mult.

Intrând la dentist intrébă ce are să plătescă pentru scóterea acestor doi dinți.

— Dece franci pentru cel dintei și cinci franci pentru cel d'al doilea, respunse dentistul.

— Ei bine, đise Păcală, atunci scóte-mi ađi pe cel d'al doilea.

— Scumpul meu, cât pentru mine nu înțeleg pe lume decât un singur lucru: femeia.

— Femeia?... Ei bine, scumpul meu, cât pentru mine tocmai acesta este singurul lucru pe lume pe care nu l'am înțeles nici odată.

Literatură și arte.

Șoiri literare. *Di Ion Ghica* a pregătit pentru tipar un nou volum de »Amintiri istorice«, pe care le va publica nu peste mult la București. — *Di N. Volenti* va publica în curând un volum de poezii cunoscute și inedite. — *Ispirescu* vor apăre în ediție nouă, căci Academia Română vră să publice scrierile regretatului povestitor, adaugând mai multe povești inedite și alte manuscrise.

× **Nuvela de De la Vrancea.** Cetim în »Românul«: De la Vrancea scote în editura lui Haimann, un nou volum de 7 nuvele, intitulat »Paraziții.« În acest nou volum al eminentului publicist, se vor cuprinde pe lângă nuvelele publicate în ultimii doi ani în »Revista Nouă« și câteva bucăți noue cu totul inedite.

✓ **Iubileul „Luminatorului.“** Aflăm din »Luminatorul« că la 5/17 martie se vor implini dece ani de când a apărut acel organ de publicitate, primul diar politic românesc în părțile bănățene. Redacțiunea anunță, că la dorința unor amici, a luat măsuri să sărbătorească acel moment într'o formă potrivită. Ne însoțim și noi la urările de felicitare, dorind confrăților noștri dela acel diar să potă serba în deplină sănătate nunumai iubileul acesta, ci și iubileul de 50 de ani!

✓ **Pictură română.** »L'Indépendance belge« vorbește în modul următor de pictura românească: **Pictura română** a fost foarte cuviincios reprezentată la ultima expozițiune universală. Școala acesta se distinge, e adevărat, mai mult prin originalitatea subiectelor, decât printr'o factură specială, dar succesele repute de ea sânt din acelea, cari încuragază a stăruî în căile noue, decât d'a se inhămă la carul unui gen străin prin lucrări de simple imitațiuni.

Predici populare de Gavrilă Pop, canonic mitropolit, tomul al IV-lea, a eșit și conține predici ocazionale de cuprinsul următor: La sfințirea unei școle, la sfințirea unei cruci, la punerea fundamentului unei biserici, la sfințirea clopotelor, la sfințirea icônelor, la sfințirea unui turn, la sfințirea holdelor, la sfințirea unui cimiter, la introducerea unui preot, când un preot se presinteză prima oră inaintea poporului seu, la cucunie, la ziua împăratului, la încreștinarea unui iudeu, despre sumeție, scumpete, necurăție, pismă, lăcomie, tiranie, lene, la introducerea unui protestant în biserica greco-cat., la sfințirea unui prapor, la despărțirea unui preot de poporeniile sei, la desvălirea unui monument, la începutul școlii.

Năpasta, dramă în două acte de dl I. L. Caragiale, reprezentată pentru prima oră la 3/15 februarie pe scena Teatrului Național din București, a apărut acolo într'un volum, în librăria-editore I. Haimann. Prețul 1 leu 50 bani.

Diar nou. *Lanternă* e numele unui nou diar săptămânal ce a început să apară în București. »Lanternă« e organul democrației republicane. Director-proprietar e dl Protopopescu, avocat.

Teatru și musică.

✓ **O revistă teatrală și musicală** va apăre în foarte curândă vreme la București. Acastă revistă, a cărei aparițiune e foarte mult simțită, se va ocupa es-

clusiv numai de critice, cronice teatrale și musicale. Mai mulți bărbați speciali și cunosători în ale teatrului oferă concursul lor. Fie bine venită, — i dicem cu »Românul« de unde scotem această știre.

Năpasta, drama dlui Caragiale, s'a jucat în Teatrul Național din București de două ori, fiind sala plină. La reprezentația a treia, precum cetim în »Românul«, sala a fost golă, par că eră o repetiție generală. În schimb inse asistența eră compusă din mai multe persoane literate din capitală. Tot acolo cetim, că piesa asta va fi tradusă în franțuzește și va fi presintată teatrului »Libre« din Paris. De asemenea va fi tradusă și în limba germană de dna Mitte Kremnitz. »Românul« ne mai relatează următorea curiositate literară. Librăria Haimann i-a plătit lui Caragiale pentru editura noiei sale piese, nici mai mult nici m'ai puțin decât suma de 10 lei în argint. — Îi voi încadră într'o ramă de aur spre amintire, respunse sarcasticul Caragiale.

Nunta din Valeni, piesa dlor Ganghofer și Brociner, care a produs atăta șgomot în diaristica română, ba a stărnit și o interpelațiune în Camera României, s'a jucat în săptămâna trecută și pe scena teatrului german din Timișoara. Despre ea cetim în »Luminatorul« acestea: »Nu putem ști, decât acesta piesă teatrală, ce s'a jucat pe scenele teatrale din Viena, Berlin, Budapesta și, peste tot, în Germania, are acelaș cuprins, pe carele îl vedurăm noi aici, ori ba? Se pôte că în urmarea supărării unor jurnale române și a intrevinerii chiar și a guvernului din România pentru oprirea acestei piese teatrale, să se fi mai eliminat ceva din ea, să se fi oblit încâtva biciuirea ce a provocat supărarea. Dar încât e vorba de piesa asta, precum am vedut-o noi jucându-se pe scena teatrală a Timișorii, noi o spunem cu totă francheța, că nu am aflat nimic vătămător în ea, nici o unică tendențiositate d'a baljocori seu dejos pe poporul român seu peste tot, pe România. Se bicuiese vicuirile boerilor, dătinile lor rele și ușore, cari de altcum sémână ca ou cu ou cu d'ale boerilor noștri; asta e tot, ce se vede în numita piesă.«

Concertul românesc din Cluș, pe care-l anunțurăm în nr. trecut, a fost o frumosă sărbătore musicală românească, care a produs bucurie generală în publicul adunat din mai multe orașe din apropierea Clușului. Cvarțetele cântate de corul improvisat al tinerimeii au probat, că sânt elemente de ajuns spre a înființa un cor permanent. Domnișorele Ana și Sidonia Pop, bine cunoscute publicului clușan, din concertele anilor trecuți, și de astadată au încântat publicul și în deosebi dșora Sidonia a fost atăt de frenetic aplaudată, încât mai trebui să cânte o doină românească. Di Nicolae Popovici, carele acuma întăia oră a cântat în Cluș, s'a arătat demn de renumele ce-l are ca cântăreț escelent. Drept omagiu artei sale, damele i-au oferit o cunună de lauri; er tinerimea un ac de cravată cu diamante. După concert urmă bal.

Manolescu la Iași. Dilele din urmă dl Grigore Manolescu, escelentul artist al Teatrului Național din București, a petrecut la Iași pentru a arangia o stațiune de primăveră, care va începe la 1 aprilie viitor. Artistul nostru va da mai multe piese pe scena teatrului din acel oraș, între cari putem cită: »Romeo și Julietta«, »Roger la Honte«, »Hamlet«, »Kean«, »Dșora de Belle-Isle«, »Machbet«, »Femeile noastre« etc.

Corul vocal al plugarilor din Burad (tractul Lipovei), înființat la 21 novembre 1889, la inițiativa dlui preot Andrei Popovici, a învățatorului Meletiu Popovici și la însuflețirea lui Nicolae Vlăi, econom și corist, și dirigeat de George Stepan, econom din

Budinț, a dat o petrecere de joc împreună cu cântări la 4/16 februarie a. c. în școala din loc. Petrecerea a decurs după următorul program: 1. »Cuvânt de deschidere« de M. Popovici, învățător. 2. »Motto.« 3. »Moș Martin«, poezie de I. Grozescu, declamată de Nicolae Nedin, econom-corist. 4. »Salutarea patriei«, cvartet. 5. »Ioan Vodă«, poezie, declamată de M. Popovici. 6. »Ăta ziua triumfală«, cvartet executat de cor. 7. »Bărbatul și muierea«, dialog popular între Ilie Bocerean și Toma Boiciu. 8. »Coroana Moldovei«, cvartet. A urmat apoi jocul.

La Mehala corul plugarilor, sub conducerea lui G. Marincu, a dat la 22 febr. un concert-declamatoric bine reușit, în care școlarii avură un rol de frunte. Dșora Gabriela Istin a surprins pe toți cu declamațiunea poeziei: »Copila română« de Iosif Vulcan. Incepându-se jocul, în pauză s'a jucat Călușerul și Bătuta. Vinitul se urcă la 100 fl.

Corul din Giulvez a dat la 14 febr. un concert la Voiteg. Concertul s'a deschis cu o cuvântare de parocul Iustin Costa. Apoi s'a cântat: Marșul cântăreților de Porumbescu, Cântec vânătoresc de Flondor; Cătu-i țera, Spiritul, doine și »Sus opincă« de I. Vidu. Între declamațiuni a făcut efect mare poezia: »Moș Martin« de Iulian Grozescu, declamată de Ioan Cristelii.

Corul din Ictar a dat concertul seu la 23 febr., sub conducerea preotului R. Secășan și a învățătorului Amandia. Dintre piesele cântate mai mult a plăcut: »Cucuruz« cântată cu efect și la adunarea din Lugoș a societății pentru fond de teatru român.

Piese teatrale. S'au tradus următoarele piese nouă ce se vor reprezenta direcțiunei teatrelor din București în stagiunea viitoare: »Pater« de François Coppée, »La lutte pour la vie« de Alphonse Daudet și »Nunta din Văleni« de dnii Ganghoffer și Brociner. Nu credem, scrie »Românul«, ca direcțiunea teatrelor să admită a se juca această din urmă piesă pe scena teatrului național din București.

Musicalii nouă »El și Ea« și »Fluturaș șagalnic« sunt titlurile a două polci de curând apărute la București și datorite dnei Margareta C. Jecu. Prețul fiecăreia este 1 fr. 25 bani.

Biserica și școlă.

Românii din Maramurș la ministrul de culte. Cetim în »Gutitul«: După ce și a doua oră a fost respinsă cererea românilor din Maramurș, ca convictul român din Sighetul Marmăției, în înțelesul statutelor — să-și țină și mai departe caracterul confesional și să fie supus sub superinspecțiunea autorităților confesionale, românii din Maramurș au ales o deputațiune stătătoare din cler și mireni și anume dintre preoți pré on. domni: Tit Bud, vicarul Maramurșului, Petru Salca prot. și paroc în Juleșci și Alesandru Gyenge prot. distr. Iodului; Basiliu Gyenge protopop. Coseului și Paul Oros protopopul Vișeuului; ér dintre mireni dnii: Basiliu Jurca proprietar mare și fost deputat, Georgiu Rednic avocat în Sighet, V. Manu avocat în Vișeu. Acastă deputație în 14 l. c. a fost presintată înaintea ministrului de culte prin deputatul dl Petru Mihályi, érá în numele deputațiunei și respective a marmățienilor a vorbit dl Tit Bud, espunând cauza, pentru care s'a presintat înaintea Escelenției Sale, rugându-l să binevoiescă a mai studia cauza și a se convinge, că convictul din Sighet intru adevér este gr. c. român. — Escelenția Sa ministrul a primit deputațiunea cu multă afabilitate și le-a promis că va studia cauza de nou. Tot în această cauză, au pregătit Murășenii și un memo-

rand, care se va susțerne ministrului de culte. Tot nu dorm frații noștri din Maramurș...

Fondul școlar al fostului regiment 1 de graniță s'a ținut în săptămâna trecută adunarea la Sibiu. Adunarea generală a ales comitetul pe 3 ani, după »Tribuna«, în următorul chip: President dl David br. Urs, colonel i. p.; vicepresident Constantin Stezar, căpitan i. p.; cassar Străulea locot. i. p.; controlor Iekim; secretar Arsenie Bunea și asesori: Stanciu, căpitan i. p. din Vistea-de-jos; Brad preot în Orlat, Irimie Milea, proprietar în Veștem, Ioan Mărginean, loc. i. p. în Sibiu, Teodor Popescu, comerciant în Sibiu, și asesor suplent Ghișoiu, preot în Ocna.

Dl general Teodor Săracin, cunoscutul binefăcător și spriginitor al școalelor române din eparchia Caransebeșului, precum aflăm din »Fóia Diecesană«, a dăruit pe sama colecțiunei de naturali a institutului pedagogic de acolo un esemplar, umplut, de cocoș de munte (Tetrao urogallus.) Piesa e de o execuțiune admirabilă și contribuie în mod deosebit a înălța valoarea frumóselor și repețitelor dsale daruri.

Ce e nou?

Congresul etnografic la Buourești. Pentru primirea congresului etnografic la București s'a compus acolo un comitet în persoanele dlor: N. Crețulescu, general Florescu, C. Esarcu, N. Ionescu, general Barozzi, Titu Maiorescu, St. Greceanu, Pache Protopopescu, Lahovary secretar al societății de geografie, V. A. Urechă, dr. Fiala, dr. Racoviceanu, Tache Ionescu, dr. Severeanu, dr. Assaki, Ionescu Gion, C. Disescu, Vintilă Rosetti, G. Paladi, D. Brătianu, dr. Babeș, D. Butculescu, L. Basset, general Crețeanu, dr. Istrati, Fr. Damé, C. Olănescu, Gavrilescu arhitect, I. Socolescu arhitect, Periețeanu-Buzău, dr. Calenderu. Presa va fi rugată să delege reprezentanții sei spre a face parte din comitet.

Institute de credit. La Oravița Consorțiul de ajutorare și consum a ținut în săptămâna trecută adunarea sa generală sub presiul dlui dr. G. Vuia; relativ la profitul curat s'a hotărît ca totul să se dea fondului de rezervă. Director-president, în locul dlui avocat bolnav Ioan Lepa, care renunțase, s'a ales dl avocat B. Muntean; ér în consiliul de inspecțiune dl N. Braia comerciant din Ticvaniu-mare ca president, Ion Sporea vicepresident, Toma Stanca comerciant din Cacova, P. Pocrean jr. comerciant, dr. A. Manguica candidat de avocat, Al. Popovici notar comunal în Greovaș și I. Molin notar comunal în Comoriște. — *Economul* din Cluș ș-a publicat bilanțul pe anul trecut; din acela vedem, că profitul curat al anului trecut a fost 6704 fl. 13 cr., capitalul social 50,000 fl. Adunarea generală se va ține la 20 martie n. Director e dl B. S. Podoba, președinte dl A. Bohățel. — *Silvania* din Șimleu va ține adunarea sa generală în 22 martie. Din bilanțul publicat vedem, că profitul curat al anului trecut a fost 9564 fl. 96 cr., capitalul social 75,000 fl. Director executiv dl Andrei Cosma. — *Sebesana* din Sas-Sebeș va ține adunarea sa generală în 30 martie n. — *Hățegana* din Hățeg va ține adunarea sa generală la 22 martie n.

Necrológe. *Ioan Pavel*, nepot de frate al Pr. SSale părintelui episcop Mihail Pavel, ascultător de teologie în cursul III din diecesa Gherla, a încetat din viață la 21 februarie n., în etate de 20 ani, în Satslatina, după o bolă de câteva luni, de care îndesert ș-a căutat vindecare în érna această la Abazia. Reposatul a fost un tiner blând, modest și inzestrat cu frumóse calități intelectuale. În mormântarea-i s'a făcut la 23 febr. Il gelesc, afară de generosul și ilus-

trul seu unchiu, care prin mörtea acésta ș-a vădüt apunënd una din bucuriile sale intime, fratele seu Michail absolvent de drept, mătușa Iléna Pavel vëduva lui Ioan Vultur, vërul Vasiliu Pavel preot in Ocna-Șugatag cu familia și afinul Vasiliu Ioddy preot in Vad. La doliul familiei ne insoțim și noi. — *Nicolae Chiherean*, fiul dlui Zaharia Chiherean, funcționar de poștă și telegraf in Nyiregyháza, a reposat in etate de 15 ani.

Carneval.

Balul curții in Bucureșoi, la 6/18 februarie, a fost strălucit. Regele, regina și principele Ferdinand au luat parte, in mijlocul unui public, in care se aflau membri ai corpului diplomatic cu dōmnele, ministri cu dōmnele, președintele și vicepreședinții camerei cu dōmnele și alți demnitari, in numer de 1,500 persoane. Dansul a fost deschis de regele. La ora 1 urmă supeul, apoi cotilionul. Curtea s'a retras la 4 și jumătate. Dansul se mai continuă până la 5.

Balul român din Viena, la 17 l. c., a intrecut tōte așteptările. Musica dirigiată de Eduard Strauss a cântat mai multe piese românești noue, dintre care amintim valsul »Din depărtare« de Tudor cav. de Flondor, valsul »Junimea română« de Ivanovici și »Valurile Prutului« de cav. de Buchenthal. Publicul s'a compus din aristocrația naltă. Dintre patronese se presintară: dna Maria Văcărescu, soția ministrului resident din Viena al României și dnele Clarisse de Lindheim, contesa Kielmansegg, Hayda Conda, Anette Pessiakov și Matilde de Hordmuth. Dintre celebriți au fost de față ministrul de resbel Bauer, ministrul Văcărescu, contele Kielmansegg, majorul Conda; senatorii Nic. Dumba, cav. de Lindheim și Pessiakov, deputații români din Bucovina. Balul a ținut până dimineța la 5 ore.

Balul junimele comerciale din Abrud s'a ținut la 3/15 februarie in otelul »Cornul de munte« și a reușit mai bine decât tōte balurile câte s'au dat in carnevalul acesta in acel oraș de munte. Dintre dame au luat parte dōmna Ivașcu (patronesa balului), cu ficele sale Netti și Eugenia, dōmnele Filip, Lobonț, Ternovean, Corcheș, Boer, Képes, Szōcs, Fibran, Jancio, Pop, Székely, Veres, Incze și dșorele: Eugenia Ciura, Elena Lobonț, Leontina Faur, Aurelia Adamovici, Elvira Fogarași, surorile Aicosi, Etelca Szilágyi, surorile Szabo, surorile Sidlo, Iolana Fiban. Venitul curat s'a dat in folosul școlii industriale din Abrud.

Balul românesc din Cluș la 20 februarie a intrunit o societate frumoasă și alésă. Tōte dansurile sociale: Romana și Quadrilul, au fost jucate de câte patruzeci de părechi. In paușă doispredece tineri, sub conducerea dlui Andressi, au jucat Călușerul și Bătuta. Publicul s'a compus mai cu sēmă din româ-nimea clușeană, dar au vinit mulți și de prin alte orașe și anume din Gherla, Deș, Turda, Sibiu, Brașov etc. Petrecerea a ținut până dimineța la 6 ore.

Bal românesc in Căpâlnaș. In comuna Căpâlnaș, comitatul Caraș-Severin, proprietatea familiei Mocioni, s'a dat la 8/20 februarie un bal frumos in localul școlii gr. or. române. Balul a fost cercetat de un public frumos, in frunte cu dl Eugen Mocioni de Foen. In paușă țece tineri din Birchiș, conduși de invetătorul Ignatie Bugariu, a jucat Călușerul și Bătuta. Sala a fost frumos decorată și petrecerea a ținut până dimineța la 6 ore.

Balul românesc din Oravița, dat in folosul Reuniunii femeilor române de acolo, a reușit fōrte bine, de și n'a luat parte un public tocmai mare. Sala a fost drăgălaș decorată de dna Livia Vuia, cu

covōre și chițele, gătite de țerancele române. A fost veselie generală și petrecerea a ținut până dimineța producënd un vinit destul de considerabil.

Oglinda lumei.

Regina Natalia la un bal in Belgrad. De mult nu s'a mai auđit despre regina Natalia, care cu tōte că petrece încă in Belgrad, ea trăeșce acolo o vieță fōrte retrasă, incunjurând societățile și ocupându-se numai de viitorul ei și al fiului seu, regele Alesandru. Intr'una din serile trecute inse, ea a fost induplecată să participe la un bal, ce l'a dat societatea vënătorilor al cărei președinte este generalul Lesjain. Când a intrat regina in sala unde se danță, președintele balului și intreg comitetul arangiator o așteptă la intrarea in sală, musica începū să cânte imnul sêrbesc și intreg publicul erupse in strigăte de bucurie și aplause ne mai sfêrșite. După intrarea in sala de danț, regina Natalia convorbi cu aprōpe tōte persoanele, fără deosebire de secs, câte avură îndrăsnelă să-i adreseze câte o vorbă. Când a părăsit regina balul, sentimentele de simpatie ale publicului se manifestară érăș in strigăte și aplause nesfêrșite.

Divorțurile in America. ȶilele acestea s'a intocmit la Vaschington o stastică a tuturor divorțurilor din America. Resultă din acéstă stastică următorele. In cei din urmă 20 ani s'au divorțat in Statele unite 328,716 părechi căsătoriți pe calea legii și 'n privința cărei judecate in fiecare stat sânt alte forme. E interesant a se ceti cauzele pentru cari s'au făcut divorțurile. Unele sânt intrigi meschine, altele lucruri de ris și altele copilării. Astfel au fost cauze de divorț intre mulți faptul că bărbatul a calominat pe sora soției sale. O multime de americane s'au divorțat din causă că bărbații au bătut câni ori pisica favorită a nevestelor. Unele s'au divorțat pentru că bărbații lor fumau și nu se rādeau la timp. S'au găsit casuri de divorț și pentru că femeia nu a voit să cōsă nastur pe haina bărbatului ei. In alt cas femeia din capriț stătea tōtă ȶiua in pat, voind s'arate că n'are nevoie d'a lucră, ér alta trāgea de barbă in fiecare dimineța pe bărbat din pat trimițendu-l la muncă.

Ciorapii reginei. Regina Italiei Margareta este recunoscută pentru binefacerile și dārnicia sa. In ȶilele trecute intēlni o fetiță și fiind că-i plăcea de ea, o rugă să-i facă o păreche de ciorapi pe o ȶi anumită, când avea să mērgă la o petrecere. Fetița se presintă cu ciorapii tocmai la timp. Reginei îi plăcu și mai mult și dāruī pe fetiță cu alți doi ciorapi, intr'unul inse ii băgă mai multe piese de aur, intr'altul dulcețuri. Mai târđiu regina trimise să intrebe, ce a făcut cu ciorapii; ér fetița dete curierului următorul respuns in scris: Scumpă regină! Cu ciorapii am avut mare măchnire; tata mi-a luat pe cel cu aurul, fratele meu pe cel cu dulcețurile, ér eu nu-i am până in ȶiua de ađi.

Felurimi.

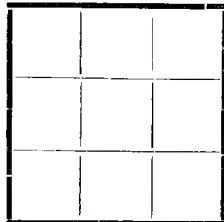
Trandafirul la Arabi. Nici o flōre nu a fost atât de mult povestită in tradițiunile diferitelor popōre, ca trandafirul. Fiind rege al florilor, i se și cade acéstă distincțiune. Étă ce spun Arabii despre dēnsul: Când se innăltă Mohamed la cer, căđură câțiva stropi de sudōre de pe fața lui pe pământ și din ei resări trandafirul cel alb. Din sudorile tovarășului seu inse, ale lui Gabriel, resări cel roșu și din sudorile calului, El Burac, pe care călători el dela

Mecca la Ierusalim înainte de ridicarea sa la cer, re-sări cel galben. — Un scriitor arab povestește, că într'o cetate din India a văzut un trandafir cu foi mari și cu miros îmbătător — era pe foi a găsit scrise cu litere albe următoarele vorbe: »Nici un Dumnezeu nu mai este, afară de Allah, și Mohamed este profetul lui; Abu-Bekr e mare iubitor de adevăr, dar Omar un clevețitor.« Chiar și mugurii, cari nu se deschisera și pe cari îi deslăcu Soyuti — așa se chemă scriitorul — cuprindeau inscripțiunea aceea. Locuitorii cetății aceleia erau, mai spune Soyuti, păgâni și se inchinau la petri. — Califului El Mutta-weccil îi plăceau trandafirii mai mult, decât ori ce flóre și multă vreme se ocupă cu cultivarea și îngrijirea lor. El avea un proverb: »Eu sânt regele Sul-tanilor și trandafirul e regele florilor. De aceea se și cade să fim prietini buni unul cu altul. — Așa mai povestește și poetul oriental Dschami, că într'o țără a orientului era odată lege, că cel ce aducea unei principese un trandafir, avea dreptul, să cêră dela dânsa ori ce ar fi voit? — Mare sărăcie de trandafiri va fi fost de bună samă prin țera lui Dschami!

Cea mai mare locomotivă din lume o au Statele Unite americane; ea e destinată pentru căile sud-pacifice. In America locomotivele nu au numeri, ci nume, ca și corăbiile și așa monstruoasă locomotivă, de care e vorba, primi numele spaniolesc: »El Gobernador.« El Gobernador va tiri trenuri de 500 și mai multe tone pe înălțimile Sierrei Nevada; de aceea e providută cu patruspredece roțe, dintre cari 10 — ce nu s'a mai auzit până acum — sânt incheiate cu cilindrele, așa că mai totă greutatea mașinei se paralizează pentru adheziune. Neincărcată cântărește ea 66,000 klgr. ér încărcată și cu tender 102,000 klgr. Lungimea mașinei e cam de 20 metri.

Ghicitóre.

De I. E. Iancovici.

Cu literele următóre 3 A, 2 N, 2 R, 1 O, 1 C să se formeze in cvadratele de jos 3 cuvinte, cari cetite din sus in jos și din stânga spre dreapta să fie tot acelea și adevă :

1. Un nume femeesc.
2. Un element și
3. Un instrument musical.

Terminul de deslegare e 15 martie. Ca totdeuna și de as. adată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghicitórei din nr. 41 :

Milan
Arama
Roc
Inel
Araratu
Selav
Telegraf
Ulani
Arieș
Romeo
Turci

Deslegare bună primirăm dela dómnele și domnișórele Hortense Suciú n. Paguba, Anastasia Strevoiu, Angelina Popovici, Elena Popfú, Emilia Mihăilaș, Maria Juica, Iosefina Popescu, Eufrosina Ardelean și dela dl Nicolae Colesiu.

Premiul fu dobândit de dșóra Maria Juica in Sedriște.

*

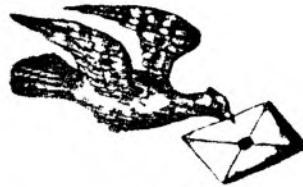
Deslegarea ghicitórei trunghiulare din nr. 42 :

Cornel
Corne
Corn
Cor
Co

Deslegare bună primirăm dela dómnele și dșórele Iosefina Popescu, Amalia Crișan, Elena Sanțion, Maria Juica, Minodora Pop.

Premiul fu dobândit de dna Amalia Crișan.

Poșta redacțiunei.

Dlui D. O. O. in C. Ve mulțămim pentru surprinderea plăcută.

Madam Ruhla. Nu e potrivă pentru fôia noastră.

Strada dorobanților. Nu mai avem nimica Trimite-ne și vr'una din piesele despre care cetim.

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

fórté folositoare in tóte bólele de stomac.

Vindecă : lipsa de apetit, slăbiciunea stomacului, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăelile, colica, catarul de stomac, acréla 'n gât, gălbinarea, grêta, vèrsarea, durerile de cap (decă provin din stomac,) sgârçuirile de stomac, incueltara, îngreunarea stomacului, hemoroidele etc. Prețul unei sticle, cu Marca de invențiune, instrucțiune pentru întrebuițare 40 cr.; duplă 70 cr. Expedițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, in Kremsier (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de Schutzmarke. Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imităză mult. Semnul veritabilității este, că fiecare sticluță trebuie să fie împachetată in hârtie roșie, providută cu marca de sus și să aibă regulele de întrebuițare, mai observându-se, că este tipărită in impriméria lui H. Gusek in Kremsier.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Aceste hapuri (pilule) care de mulți ani se 'ntrebuițéză cu cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incuieri, se falsifică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de mai sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier. Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Decă banii se trimit înainte, se espedeză franco : 1 sul cu 6 cutii 1 fl 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell nu sânt niște lécuri secrete. Descrierea se află in regulele de întrebuițare care se alătură la fiecare sticla și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell se află de vëndare : in Oradea-mare la Iarmaciștii : E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la misericordiani ; in Beretyó-Uffalu la Iarm. Geza Tamásy, in Kis-Marja la Iarm. Fr. Gallasy ; in Komádi la Iarm. G. Scholtz ; in Salonta la Iarm. L. Kovács și Fr. Podráczky ; in B. Diosig la I. Vaday.

20—43

CăIindarul septemănei.

Diua sept.	CăIindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Duminea 1 din post	Ev. dela Ioan c. 1, gl 5, a inv. 5.	res	ap
Duminea	18 Par. Leon Papa	2 Simpliciu	6 51 15 35
Luni	19 Apost. Archip	3 Cunigunda	6 49 5 37
Mărți	20 Par. Leon	4 Casimir	6 47 5 39
Mercuri	21 Cuv. Timoteiu	5 Friederic	6 45 5 40
Joi	22 † Afl. M. S. Eugenia	6 Victor	6 43 5 41
Vineri	23 Par. Policarp	7 Gottfried	6 40 5 45
Sâmbătă	24 † Afl. cap. S. Ión Bot.	8 Toma	6 39 5 47

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel in Oradea-mare.